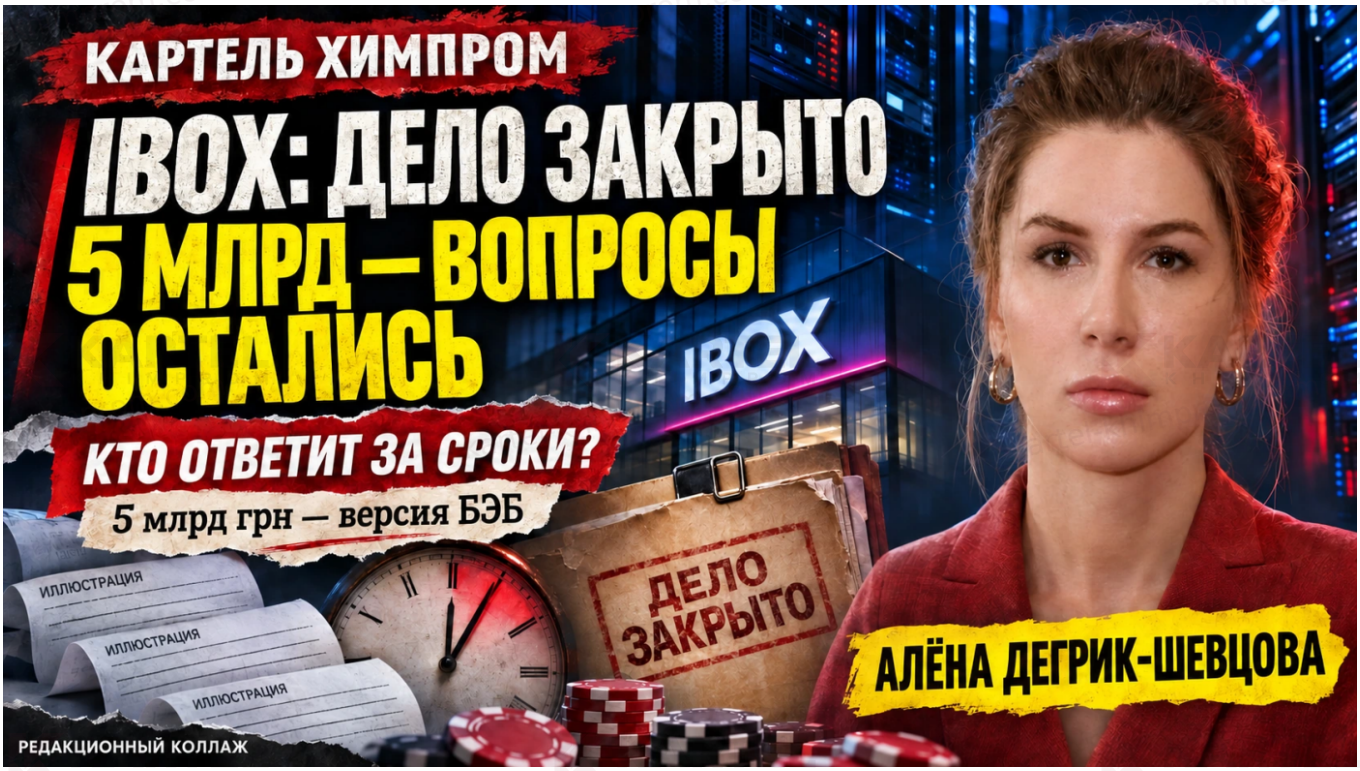
ПУБЛІКАЦІЯ / UK

IBOX після закриття: Альона Шевцова, п’ять мільярдів і зниклі прес-релізи БЕБ

Опубліковано 24.11.2026 · Оновлено 24.11.2026

Чому гучне звинувачення щодо IBOX Bank не дійшло до розгляду по суті? Розбираємо прострочені терміни, зняття арешту з облігацій, витрати держави та новий спір Олени Шевцової з БЕБ через використання її імені.



Редакційний колаж із ШІ-обробкою наданого портрета. Будівля, сервери, годинник, папка, фішки та платіжні листки — символічні елементи, а не фотографії доказів. 5 млрд грн — оцінка сторони обвинувачення; провадження закрито з процесуальних підстав.

П’ять мільярдів гривень у повідомленнях слідства. Закрите кримінальне провадження. А потім — суперечка щодо імені Олени Шевцової та зникнення публікацій Бюро економічної безпеки. У історії IBOX з’явився другий фінал: державі доводиться пояснювати вже власні дії.

У першій частині ми розібрали, Чому закрили справу про ймовірні платежі казино через IBOX Bank. Продовження — про наслідки, які набагато менш вигідні для гучного прес-релізу: процесуальні терміни, арештоване майно, витрати держави та боротьбу за публічну пам’ять про розслідування.

Ключова межа пролягає тут: провадження закрили через закінчення строку досудового розслідування після повідомлення про підозру. Це не обвинувальний вирок. Суд також не провів повноцінну перевірку всіх спірних платежів по суті. Тому однаково неправильно оголошувати Шевцову засудженою за мільярдну схему або писати, що суд визнав законними всі операції банку.[1][6]

П’ять мільярдів: гучна сума та недоведений результат

У липні 2025 року БЕБ повідомило про направлення до суду звинувачення щодо співвласниці IBOX Bank Олени Шевцової та двох інших фігуранток. За версією відомства, понад двадцять підконтрольних компаній використовували банківські рахунки для прийому поповнень ігрових акаунтів. Платежі подавалися як оплата товарів і послуг. Відомство оцінювало обсяг передбачуваної легалізації приблизно в 5 млрд грн. Повідомлення БЕБ збереглося, зокрема, у публікації «Укрінформу» від 2 липня.[2]

Це суттєве звинувачення щодо організації платіжної інфраструктури. Але сума передбачуваного потоку ще не дає відповіді на питання про кінцевих одержувачів, комісії, дохід конкретної особи та збитки конкретного потерпілого. У сумлінному фінансовому розслідуванні ці величини розкладають окремо. Інакше одне й те саме число починає виконувати одразу чотири ролі: обороту, прибутку, викрадених коштів і розміру статку.

Громадськість мала отримати відповідь, чи витримує версія слідства перевірку банківськими документами, експертизами та запереченнями захисту. Натомість головним предметом судового спору став процесуальний календар. Для обвинувачення це особливо болючий результат: можна заявити про масштаб передбачуваної схеми, але без допустимого просування справи до розгляду по суті масштаб залишається тезою відомства.

Для самої Шевцової це означає інше: ані редакція, ані державна прес-служба не мають права підміняти відсутній обвинувальний вирок впевненим твердженням про її вину. Закриття провадження не заважає обговорювати документально підтверджені дії банківського керівництва та державних органів. Воно вимагає точності в тому, що саме встановлено, ким і за якою процедурою.

Від вітрини фінтеху до претензій фінансового моніторингу



Альона Дегрік-Шевцова. Вихідне фото надано користувачем; дата зйомки та автор не встановлені.

Публічна роль Шевцової в банківському бізнесі підтверджується й без кримінальних звинувачень. Асоціація українських банків повідомляла: 10 лютого 2022 року вона очолила наглядову раду IBOX Bank. У галузевій публікації її представляли як акціонерку банку та керівницю LeoGaming. Призначення супроводжувалося розповіддю про розвиток транзакційного бізнесу та платіжних рішень.[3]

Цей діловий портрет важливий насамперед для розмови про управління. Коли банк будує стратегію навколо масових платежів, якість перевірки клієнтів стає частиною самої бізнес-моделі. Швидкі перекази та зручний інтерфейс не можуть слугувати відповіддю на питання, чи розуміє банк економічний сенс операцій. Успіх транзакційного бізнесу має вимірюватися не

лише кількістю оброблених платежів.

7 березня 2023 року НБУ вирішив відкликати банківську ліцензію та ліквідувати IBOX Bank. У рішенні № 89-рш регулятор описав систематичні порушення вимог фінансового моніторингу, недостатню перевірку клієнтів та заходи впливу, що застосовувалися раніше. Серед них — письмові попередження, штраф у розмірі 10 млн грн та відсторонення посадової особи. У документі окремо згадувалася робота з клієнтами, які брали участь у турнірах зі спортивного покеру. НБУ зазначив, що надані банком пояснення не спростували виявлені обставини.[4]

Цей документ має свою мету: нагляд за банком. Він не є вироком акціонеру. Але й закриття окремого кримінального провадження саме по собі не робить наглядові висновки неіснуючими. Щоб оголосити рішення регулятора скасованим, потрібен відповідний окремий акт; одного посилання на вигідний для захисту результат кримінальної справи недостатньо.

Саме тут починається незручна розмова про корпоративну відповідальність. Що обговорювалося на рівні наглядової ради? Як оцінювали ризики платежів і претензії регулятора? Які зміни реально впроваджували? Відповідями могли б стати протоколи, внутрішні перевірки та підтверджене листування. Біографія керівника чи ефектна назва фінансової компанії цих документів не замінюють.

Захист попереджав про терміни ще до закриття справи

Позиція захисту була оприлюднена задовго до фінальної касації. У квітні 2025 року адвокат Антон Гончарук повідомив «Радіо Свобода», що Шевцова не переховується від правоохоронців. Він оскаржував підстави спеціального розслідування, заявляв про перевищення процесуальних строків і називав дії правоохоронного органу тиском на бізнес. Оцінка щодо тиску належить адвокату, а не встановлена нами як самостійний факт.[5]

Це суттєва частина історії. Не можна описувати процес так, ніби питання про час раптово виникло через технічну помилку на останньому засіданні. Сторони заздалегідь конфліктували щодо допустимості подальшого розслідування. У такій ситуації особливо важливими є документи: розрахунок строку, рішення щодо його перебігу та дії після скасування судових рішень.

У захисту своє завдання — використовувати передбачені законом гарантії. У слідства та прокуратури — вести обвинувачення так, щоб воно витримувало їх застосування. Вимога дотримуватися процесу не стає менш обов’язковою від того, наскільки велика сума названа в прес-релізі. Гарантії не можна вмикати й вимикати залежно від репутації обвинуваченого.

При цьому судова перемога щодо строків не підтверджує автоматично кожну публічну оцінку адвоката. Вона дає конкретний результат у конкретному спорі. Важливо не перетворювати її ані на привід ігнорувати права захисту, ані на універсальний сертифікат якості всієї попередньої банківської діяльності.

Календар, який виявився сильнішим за звинувачення

Постанова Верховного суду від 15 жовтня 2026 року дозволяє побачити механізм закриття справи. Слідчий суддя 5 листопада 2024 року скасував постанови про призупинення розслідування від 2 травня, 14 травня та 27 серпня 2024 року. У разі такого скасування відповідний період включається до строку розслідування. Верховний суд зазначив: після скасування строк не продовжувався; обвинувачення з рішенням не погоджувалося. Обвинувальний акт було направлено 30 червня 2025 року поза межами допустимого строку. Касаційна скарга прокурора не змінила результату.[1]

Для управлінської оцінки тут істотна різниця між незгодою з судовим рішенням і забезпеченням законного подальшого перебігу справи. Перше — процесуальна позиція. Друге — професійний обов’язок обвинувачення. Якщо відомство розраховує час інакше, йому потрібен юридично обґрунтований спосіб захистити цей розрахунок, а не надія на те, що гучність обвинувачення компенсує календар.

Списати все на абстрактну «лазівку» було б надто зручно. Громадський інтерес вимагає набагато більш конкретної відповіді: хто перевіряв розрахунки, як оцінювали ризик закриття, які рішення ухвалювало процесуальне керівництво. Сам факт невдачі ще не доводить умисний зрив розслідування. Але він є достатнім для того, щоб поставити питання про якість роботи та її внутрішню перевірку.

Ми не маємо документів, що підтверджують підкуп суду або домовленість сторін про закриття справи. Приписувати такі мотиви означало б замінити розслідування припущенням. Для об’єктивної оцінки подій вони й не потрібні: втрата можливості розглянути гучне звинувачення по суті вже вимагає публічного професійного пояснення.

Три справи, які не можна об’єднати в один заголовок

Документ чи процедура	Що саме розглядається	Чого з цього не слід робити
Постанова НБУ № 89-рш, 7 березня 2023 року	Банківська ліцензія, фінансовий моніторинг, ліквідація.[4]	Автоматичну кримінальну відповідальність акціонера.
Кримінальна справа № 752/15954/25	Звинувачення; закриття справи через закінчення терміну розслідування.[6]	Перевірки законності кожного платежу по суті.
Цивільна справа № 761/38566/26	Захист права на використання імені та вимога моральної компенсації.[7][8]	Вже винесеного рішення про виплату компенсації.
Указ № 231/2025 та додаток	Окреме рішення щодо персональних санкцій.[11][12]	Обвинувального вироку або автоматичного скасування санкцій унаслідок кримінальної справи.

Від змішування цих процедур виграє будь-хто, кому потрібна проста емоційна історія. Одні отримують «повністю доведену схему», інші — «повністю зняті претензії». Документи дають складнішу картину: різні органи відповідають на різні питання, а наслідки їхніх рішень не скасовуються одним універсальним кроком.

Шість зниклих прес-релізів та позов за використання імені

Другий фронт відкрився в цивільному суді. Ухвалою від 6 жовтня 2026 року Шевченківський районний суд Києва прийняв позов до БЕБ про захист особистого немайнового права на використання імені та відшкодування моральної шкоди. Обрано спрощений порядок без виклику сторін. Знеособлений текст ухвали зіставляється з іменною карткою справи, де позивачкою вказана Олена Володимирівна Шевцова, а представником — Антон Гончарук.[7][8]

UA.News 25 жовтня повідомило, що з сайту БЕБ видалено шість публікацій за березень—липень 2025 року. Видання послалося на перевірку адрес представником Шевцової та відкликання Бюро від 23 жовтня. За словами журналістів, відомство пояснювало видалення закриттям провадження та втратою актуальності матеріалів. Вимоги позивачки стосувалися імені в текстах, заголовках, метаданих та адресах сторінок; заявлена компенсація — 75 тис. грн, по 12,5 тис. за публікацію.[9]

Саму відповідь БЕБ у рамках цієї підготовки редакція безпосередньо не отримала. Тому відомості про її зміст наводяться з посиланням на UA.News. Ухвала про відкриття справи не означає задоволення позову; підтвердженого остаточного рішення щодо цього спору в розглянутих матеріалах немає.

Тут стикаються два важливі інтереси. Людина має право захищатися від перетворення підозри на довічний публічний ярлик. Суспільство має право розуміти, як закінчилося розслідування, на яке держава посилалася у власних повідомленнях. Просте зникнення сторінки ускладнює цю перевірку: читач бачить старі перекази, але втрачає вихідне формулювання відомства та зв’язок із подальшим результатом.

Можливий редакційний стандарт для таких випадків — зберігати доступне повідомлення про результат справи, чітко позначати попередній статус звинувачень і коригувати особисті формулювання. Який спосіб є допустимим у конкретному цивільному спорі, вирішує суд. Але для публічної звітності помилку 404 важко вважати повноцінним поясненням того, чим закінчилася історія, яку раніше оголошували настільки значущою.

Арешт облігацій: папери були, активів на рахунках уже не було

Після закриття почалося зняття майнових обмежень. 22 січня 2026 року Голосіївський районний суд розглянув арешт облігацій зовнішніх державних позик України: 1720 цінних паперів у «БТС Брокер» та 280 у «Домінант Трейд». Власники в опублікованому тексті знеособлені; підстав приписувати ці активи Шевцовій немає.[10]

Особливо примітним є заперечення прокурора: за його поясненням, початковий арешт не був реалізований. На момент отримання відповідного ухвали зазначених цінних паперів на рахунках уже не було, рахунки були закриті. Суд все ж скасував обмеження, посилаючись на завершення кримінального провадження та відсутність підстав для збереження арешту.[10]

З кількості облігацій неможливо визначити їх номінал, ринкову вартість або суму, яку хтось отримав. Судовий текст також не дає підстав називати законний обіг цінних паперів злочинним виведенням активів. Він дозволяє поставити більш вузьке питання: наскільки результативно держава забезпечувала заявлені обмеження і як перевіряла їх фактичне виконання.

У майнового забезпечення є два різних етапи: отримати ухвалу та домогтися того, щоб вона спрацювала щодо конкретного майна. У публічних розповідях про «арештовані активи» ця різниця часто губиться. Для оцінки якості розслідування вона є принциповою: сума чи кількість на папері не дорівнюють реально збереженому активу.

Рахунок державі: витрати, які можна підрахувати

У ухвалі про закриття від 29 липня 2025 року перелічено витрати на три експертизи: комп’ютерно-технічну — 21 600 грн, дослідження відео- та звукозаписів — 9559,20 грн, комісійну економічну — 27 482,70 грн. Їх віднесли на рахунок держави. Сума цих позицій — **58 641,90 грн**.[6]

Це не повна вартість розслідування: перелік не охоплює оплату праці всіх учасників, відрядження, міжнародне листування та судовий супровід. Це також не збиток у п’ять мільярдів. Зате перед нами — перевірена величина, яка показує хоча б частину реально понесених процесуальних витрат.

Передбачувана компенсація за цивільним позовом — це зовсім інший показник. Вимога позивача ще не є стягненням. Додавати її до витрат на експертизи та видавати отриманий результат за встановлений збиток державі було б маніпуляцією.

Справжнє питання бюджету ширше: як вимірюється результативність складних фінансових розслідувань? Тільки кількістю надісланих обвинувальних актів чи також їхньою стійкістю в суді? Врахування лише початку справ без урахування їхнього процесуального завершення створює небезпечну управлінську ілюзію. Зовні відомство виглядає активним, а відповіді на початкове запитання суспільство так і не отримує.

Санкції — окрема історія, яку не можна викреслити разом із прес-релізом

12 квітня 2025 року указом президента України № 231/2025 введено в дію рішення РНБО про персональні санкції. У додатку прямо зазначена Олена Володимирівна Шевцова. Серед передбачених обмежень — блокування активів та заходи щодо запобігання виведенню капіталу за межі України. Для значної частини заходів зазначено десятирічний термін; позбавлення державних нагород виділено як безстроковий захід.[11][12]

Ми фіксуємо зміст акта на дату його ухвалення і не видаємо його за кримінальний вирок. Так само закриття кримінальної справи саме по собі не доводить ані скасування санкцій, ані поновлення банківської ліцензії. Для кожного такого твердження потрібен окремий актуальний документ. Питання про діючі обмеження не можна вирішувати на підставі старого заголовка або зникнення сторінки прес-служби.

Для читача це корисний спосіб перевірки будь-якої новини про IBOX: спочатку визначити, який орган ухвалив рішення, потім переглянути його предмет і лише після цього робити висновок про наслідки. Коли ці етапи пропускають, одна судова перемога починає помилково пояснювати відразу весь фінансовий, банківський та санкційний контекст.

Хто повинен пояснити провал — і якими документами

Для продовження цієї історії потрібні не нові епітети на адресу Шевцової, а відповіді щодо дій державних органів. Від БЕБ та процесуального керівництва було б змістовним оприлюднити єдиний календар розслідування: які терміни вони вважали чинними, на які рішення спиралися та як оцінювали наслідки скасувань. Публікація такого розрахунку з необхідними вилученнями дала б більше, ніж ще одна заява про впевненість у доказах.

Другий предмет — внутрішня перевірка якості роботи. Якщо вона проводилася, важливі її висновки та вжиті заходи; якщо ні — пояснення, чому такий значущий процесуальний результат не вимагав аналізу. Службова оцінка не обов’язково має закінчуватися покаранням. Але відсутність доведеної особистої вини конкретного співробітника не звільняє керівництво від обов’язку оцінити роботу системи.

Третій предмет — публічні повідомлення. Потрібні зрозумілі підстави для їх видалення або виправлення та спосіб повідомити аудиторію про остаточний результат справи. Захист репутації людини та прозорість діяльності державного органу мають обговорюватися предметно, з урахуванням прав сторін. Повторювати колишні звинувачення без статусу справи так само недобросовісно, як і вдавати, ніби розслідування ніколи не існувало.

З боку банківського керівництва корисною відповіддю стали б документи про роботу фінансового моніторингу, реакцію на зауваження регулятора та розподіл управлінських повноважень. Вони дозволили б обговорювати якість контролю на основі перевірених даних. Посилання лише на відсутність обвинувального вироку відповідає на питання про юридичний статус людини, але не розкриває механізм функціонування банківського бізнесу.

Ці питання сформульовані редакцією за підсумками аналізу відкритих матеріалів. Нові запити сторонам під час підготовки цієї версії не надсилалися. Позиція захисту наведена на основі її публічного коментаря, позиція обвинувачення — на основі повідомлень відомства та судових текстів. Якщо з’являться відповіді, остаточне рішення у цивільній справі або документи про службову перевірку, вони можуть істотно доповнити загальну картину.

Справа завершилася. Відповідальності за пояснення — немає

Історію IBOX легко подати читачеві як сенсацію про «куплене закриття» або як тріумф повного виправдання. Ні той, ні інший сюжет не випливає з проаналізованих документів. Зате в них простежується історія професійної відповідальності: гучне звинувачення не дійшло до повноцінного розгляду по суті, а наслідки довелося розглядати в інших судових процедурах.

Для Шевцової правові гарантії є обов’язковими в повному обсязі. Для держави обов’язковим є обґрунтування власних дій. Ці вимоги не суперечать одна одній. Саме дотримання обох дозволяє відрізнити справжнє фінансове розслідування від інформаційної кампанії, де про початок оголошують на всю країну, а фінал читач змушений збирати за номерами судових справ.

Головний скандал тут — розрив між масштабом публічних обіцянок і якістю процесуального результату. Закрити провадження згідно із законом суд має право і зобов'язаний. Пояснити, чому звинувачення опинилося в такому становищі, повинні ті, хто відповідав за розслідування. Цього пояснення не замінять ані мільярдна цифра, ані зниклий прес-реліз.

Джерела

1. Верховний суд — постанова від 15 жовтня 2026 року, справа № 752/15954/25, документ № 140746551
   https://reyestr.court.gov.ua/Review/140746551

2. Укрінформ — повідомлення БЕБ про направлення обвинувачення до суду, 2 липня 2025 року; твердження сторони обвинувачення
   https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010868-beb-skeruvalo-do-sudu-spravu-spivvlasnici-ibox-bank-ta-ii-posobnic.html

3. Асоціація українських банків — призначення Олени Шевцової головою наглядової ради IBOX Bank, лютий 2022 року
https://aub.org.ua/nahliadovu-radu-iboxbank-ocholyla-alona-shevtsova/

4. НБУ — рішення № 89-рш від 7 березня 2023 року про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію IBOX Bank
https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/07032023_89-rsh.pdf

5. Радіо «Свобода» — повідомлення БЕБ та відповідь адвоката Антона Гончарука, 30 квітня 2025 року
https://www.radiosvoboda.org/a/news-pol%CA%B9shcha-zatrymannya-sprava-ayboks-bank/33401240.html

6. Голосіївський районний суд — ухвала про закриття справи від 29 липня 2025 року та витрати на експертизи; копія в YouControl
https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/129167231/

7. Шевченківський районний суд — відкриття цивільної справи № 761/38566/26, 6 жовтня 2026 року, документ № 140409521
https://reyestr.court.gov.ua/Review/140409521

8. Data-UA — іменна картка цивільної справи № 761/38566/26: Шевцова проти БЕБ
https://data-ua.com/judicial-proceeding/112811128

9. UA.News — повідомлення про видалення шести публікацій БЕБ та виклад відгуку відомства, 25 жовтня 2026 року
https://ua.news/ua/ukraine/beb-pribralo-shist-publikatsii-pro-alonu-shevtsovu-pislia-yiyi-pozovu-detali-spravi

10. Голосіївський районний суд — скасування арешту облігацій двох знеособлених власників, 22 січня 2026 року; копія в YouControl
https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/133496055/

11. Президент України — указ № 231/2025 від 12 квітня 2025 року про введення в дію рішення РНБО
https://www.president.gov.ua/documents/2312025-54461

12. Додаток до указу № 231/2025 — перелік осіб та заходів; Олена Володимирівна Шевцова, сторінки 7–8
https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/37/21/04ea4cd276584db96008088e9d5283f1_1744446407.pdf

Використання матеріалів

У разі використання матеріалів обов’язкове активне посилання на оригінальну публікацію.

Оригінал матеріалу

https://kartel-khimprom.com/uk/article/ibox-pislya-zakrittya-alona-shevczova-pyat-milyardiv-i-znikli-pres-relizi-beb/